

**Türkiye Cumhuriyetile İctimaî Şûralar Cumhuriyeti ittihadı
arasında aktolunan protokolun tasdiki hakkında 1/198 nu-
maralı kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa ve Hariciye
encümenleri mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/4273

12-XII-1931

B. M. M. Yüksek Reftslığıne

Türkiye Cumhuriyetile İctimaî Şûralar Cumhuriyeti ittihadı arasında 30 teşrinievvel 931 tarihinde imzalanan protokolun tasdiki hakkında Hariciye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekil-leri Heyetinin 9-XII-931 tarihli içtimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası

Türkiye Cumhuriyeti ile İctimaî şûralar Cumhuriyeti ittihadı arasında 17 kânunuevvel 1925 tarihinde Pariste imza olunan dostluk ve bitaraflik muahedesile buna müzeyyel üç protokolun ve Ankarada imza olunan 17 kânunuevvel 1929 tarihli temdit protokolu ile 7 mart 1931 tarihli bahri protokolun temdidi zımında Ankarada 30 teşrinievvel 1931 de imzalanan proto-
kolun tasdiki hakkında tanzim olunan ve üç maddeden ibaret olan kanun lâiyhası Türkiye
Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz olunur.

Tetkikından anlaşılacağı üzere bu protokol yeni bir vaziyet ihdas etmemekte ve komşumuz
Soviyet Rusya ile aramızda on senedenberi teessüs ederek daima kuvvet bulan ve son günlerde
Hariciye Komiseri M. Litvinofun memleketimizi ziyareti ile bir kere daha tebarüz eden samimî
dostluğun yeni bir mişanesini teşkil etmektedir.

Temdit edilen protokollar meyanında bulunan bahri protokol, tasdiki amında arzedildiği
gibi son zamanlarda bütün cihan efkârı umumiyesinin arzu eylediği tahdidi teslihatın tahak-
kuk sahâsında atılmış bir adım olduğundan esasen kısa bir müddet için aktedilmiş olan bu
protokolun temdidile Türkiyenin samimî sulh arzularındaki sebatı cihana ilân edilmiş olacaktır.

Türkiye cumhuriyetinin Soviyet Rusya dostluğuna attığı ehemmiyet hükümetimizin salâ-
hiyetler erkânı tarafından daima muhterem meclise izah olunmuş ve bu izahat her defasında
tasvip ve oldukça uzun bir devrin tecrübelerinin mahsulü olan bu siyasete iştirak buyurulmuş
olduğundan samimî ve kuvvetli bir dostluğun daha ziyade tarsinine hadim olacak olan bu
protokolun bir an evvel tasdiki Büyük Millet Meclisinin reyine menuttur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. encümeni

Karar № 5

Esas № 1/198

22 - XII - 1931

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile İçtimaî şûralar Cümhuriyeti ittinadı arasında muhtelif tarihlerde ve Paris ve Ankarada imza edilmiş dostluk ve bitaraflık muahedesile buna müzeyyel protokolların ve bahri protokolun temdidine dair imzalanan protokolların tasdiki hakkında Hariciye vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 12-XII-1931 tarih ve 6/4273 numaralı tezkeresi ile encüme nimize havale buyurulan kanun lâyihası ve merbutu esbabı mucibe mazbatası Hariciye vekili Beyefendinin huzurile tetkik ve müzakere edildi:

Esbabı mucibe mazbatasında zikredilen mütaleat ve mülâhazat encümenimizce de varit ve musip görülerek kanun lâyihasının kabule şayan bulunduğuna karar verilmiştir. Arz olunur.

M. M. E. Reisi	M. M	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Giresun	Kars	Diyarbakır	Elâziz	Kırşehir	Tokat	Tokat
<i>İhsan</i>		<i>Kâzım</i>	<i>Ahmet Saffet</i>	<i>L. Müfit</i>	<i>B. Lûtfi</i>	<i>Hüsnü</i>
Aza	Aza					
Ordu	Cebelibereket					
<i>Recai</i>	<i>Naci</i>					

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar № 9

Esas № 1/198

13-VI-1932

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile İçtimaî Şuralar Cümhuriyetleri ittihadı arasında 17 kânunuevvel 1925 tarihinde Pariste imzalanan dostluk ve bitaraflık muahedesile buna müzeyyel üç protokolun ve ankarada imzalanan 17 kânunuevvel 1929 tarihli temdit protokolü ile 7 mart 1931 tarihli bahri protokolun temdidi hakkında Ankarada 30 teşrinievvel 1931 tarihinde imzalanan protokolun tasdiki hakkındaki kanun lâyihası encümenimizce tetkik edildi.

Hükûmetin esbabı mucibe mazbatasında serdettiği mülâhaza ve mütalealar encümenimizce de tamamen varit görülmüş, binaenaleyh Türkiye Cümhuriyetile İçtimaî şûralar Cümhuriyeti ittihadı arasındaki samimî dostluğu bir kat daha takviye edecek mahiyette olan bu kanun lâyihasının kabule şayan bulunduğuna karar verilmiştir. Arz olunur.

Hariciye En. Rs.	M. M.	Kâ:	Aza	Aza	Aza	Aza
Siirt			Bolu	Kocaeli	Kocaeli	Erzincan
<i>Mahmut</i>			<i>Falih Rifki</i>	<i>Reşit Saffet</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Saffet</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cümhuriyeti ile İçtimaî şûralar Cümhuriyetleri ittihadı arasında 17 kânunuevvel 1925 tarihinde Pariste imza olunan dostluk ve bitaraflık muahedesi ile buna müzeyyel üç protokolun ve Ankarada imza olunan 17 kânunuevvel 1929 tarihli temdit protokolu ile 7 mart 1931 tarihli bahrî protokolun temdidi zımında Ankarada 30 teşrinievvvel 1931 tarihinde imzalanan protokolun tasdiki hakkındaki kanun lâyihası

Madde 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile İçtimaî şûralar Cümhuriyeti ittihadı arasında 17 kânunuevvel 1925 tarihinde Pariste imza olunan dostluk ve bitaraflık muahedesi ile buna müzeyyel üç protokolun ve Ankarada imza olunan 17 kânunuevvel 1929 tarihli temdit protokolu ile 7 mart 1931 tarihli bahrî protokolun temdidi zımında Ankarada 30 teşrinievvvel 1931 tarihinde imzalanan protokol kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya Hariciye ve Millî Müdafaa vekilleri memurdur.

9-XII-931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V	Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Adülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.		
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Şeref</i>	<i>D. Refik</i>		